

FAIRTEL DĚTE TELÉFON VYROBĚNÝ ZE ZLATA

Samozřejmě, že ano! Kdo by nechtěl? Ale věděli jste, že váš mobil by nefungoval, kdyby neobsahoval zlato? **MOBILNÍ TELEFONY TOTIŽ POTŘEBUJÍ AŽ 30 RŮZNÝCH KOVŮ**, aby vůbec mohly pracovat.

A věděli jste, že **GLOBÁLNÍ ELEKTRONICKÝ PRŮMYSL KONZUMUJE STÁLE VĚTŠÍ ČÁST SVĚTOVÝCH DRAHÝCH A VZÁCNÝCH KOVŮ**, aby mohl vyrábět naše mobily, laptopy a MP3 přehrávače? Řada těchto kovů se těží v rozvojových zemích, kde dělníci často pracují v otřesných podmínkách.

Také životní prostředí platí cenu za naši neustálou chuť na nejmodernější elektronické výrobky. V Norsku v Rusku, kde se pro elektronické součástky těží nikl, kobalt, platina a paladium, je **ZNEČIŠTĚNÍ VZDUCHU TAK VELKÉ, ŽE MNOHO DĚTÍ JE MRZČENO ZÁVAŽNÝMI PLICNÍMI CHOROUBAMI**.

**ZJIŠTI, JAK MŮŽEŠ POMOCI, NA
WWW.MAKEITFAIR.ORG**

V Demokratické republice Kongo **PRACUJE V MĚDNÝCH A KOBALTOVÝCH DOLECH 50.000 DĚTÍ, NĚKTERÉ Z NICH TEPRVE SEDMILETÉ**, po mnoho hodin bez ochranného oděvu. Kolem dvou milionů drobných horníků v Kongu vydělává méně než 2 eura denně. V jiných regionech byly odstraněny celé vesnice, aby uvolnily dolům místo. A zatímco někteří horníci vydělávají s bídou dostatek peněz na nákup jídla a léků pro své rodiny, důlní společnosti a obchodníci mají kapsy plné zlata, protože poptávka po nerostech se zvyšuje.

Kampaň makeITfair žádá elektronické společnosti světových značek, aby **PŘEVZALY ZODPOVĚDNOST ZA ZLEPŠENÍ OTŘESNÝCH PODMÍNEK** v dolech na celém světě a přestaly těžbou ničit životní prostředí.

ZAJÍMAVÉ NUGETY

- Nejméně 20 milionů lidí je přímo zapojeno do těžby nerostů a odhaduje se, že 100 milionů lidí je na těžbě existenčně závislé.**
- 13 milionů lidí se přímo podílí na drobné těžbě, což je často nesmírně riskantní činnost.**
- Odhaduje se, že v dolech pracuje mezi milionem a milionem a půl dětí.**
- Okolo 15.000 lidí bylo donuceno opustit své domovy, aby ustoupilo největšímu zlatému dolu na světě – dolu Freeport v Indonésii.**

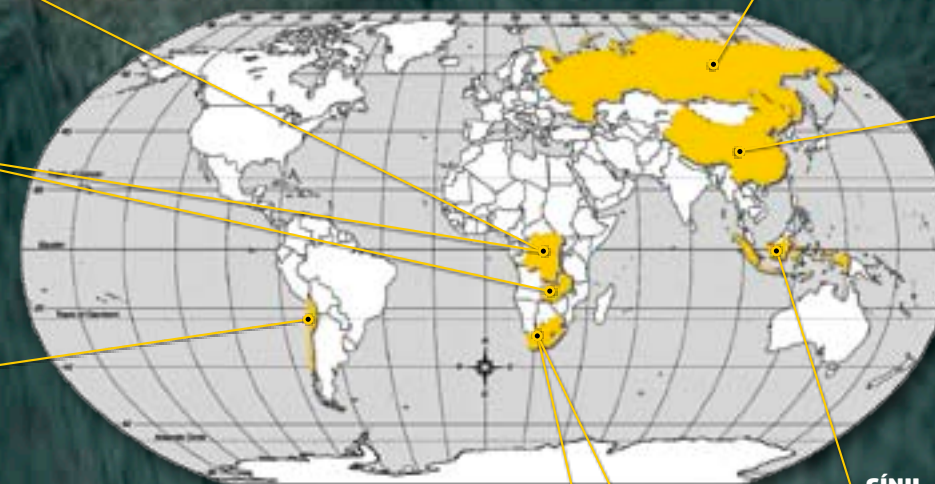
UVRŮBĚNÍ Z...

TANTALU
Tantal je zapotřebí pro důležité elektronické součástky v mobilních telefonech, digitálních fotoaparátech a laptotech nazývané kapacitory. Těžba koltanu, známého jako tantalová ruda, pomohla zažehnout krutou občanskou válku v **Demokratické republice Kongo**.

KOBALTU
Kobalt je důležitá součást dobíjecích baterií potřebných pro laptopy, mobilní telefony a digitální fotoaparáty. **Zambie a DR Kongo** produkují polovinu světového kobaltu, ale důlní a tovární dělníci v obou zemích jsou vystaveni krutým zdravotním a bezpečnostním podmínkám. V Zambii zahynulo v roce 2005 v dolech 80 lidí.

MĚDI
Chile je největším světovým producentem mědi, která se používá pro mnoho elektronických součástek. Zemědělci v Chile čelí obrovským problémům, protože měděné doly spotřebují mnoho vody. V suchých regionech severní Chile spotřebovávají důlní společnosti vzácnou podzemní vodu, čímž omezují dodávky pitné vody.

ZLATA
Jižní Afrika je největším světovým producentem zlata. Zlato je výběrovým materiálem pro kontakty a konektory v obvodech řady elektronických výrobků. Zlato se často získává z povrchové těžby, při které se používají škodlivé prvky jako kyanid, který může prosáknout do půdy a spodní vody. Při získání 0.034g zlata do obvodu v mobilním telefonu vznikne nejméně 100 kg důlního odpadu.

NIKLU
Nikl se používá pro výrobu baterií v mnoha elektronických výrobcích. V Norsku v **Rusku** jsou emise ze sulfidu niklu a mědi tak obrovské, že sníh ve městě má žlutou barvu.

VZÁCNÝCH ZEMSKÝCH KOVŮ
Vzácné zemské kovy jsou skupinou 17 prvků, které se mohou používat při výrobě fluorescenčních substancí pro počítačové obrazovky. Vzácné zemské kovy se těží ve Vnitřním Mongolsku v **Číně**, kde důlní průmysl poškozují životní prostředí pro budoucí generace. Emise z hutí znečišťují ovzduší – na některých místech do takové míry, že obyvatelé ztěžklí vidí slunce.

CÍNU
Cín se používá v tištěných obvodech. V **Indonésii** – druhém největším producentovi cínu na světě – způsobuje nekontrolovaná těžba přírodní katastrofu. Obrovské díry se stojící vodou jsou v mnoha vesnicích běžným jevem, stejně jako hromady hlíny podobné vyschlým kopcům.

PLATINY
Platina se používá pro počítačové hard disky a v displejích z tekutých krystalů pro laptopy a některé televize s plochou obrazovkou. V **jižní Africe** byly místní komunity nuceny opustit svoji zemědělskou půdu bez řádné kompenzace, aby ustoupily rostoucímu počtu platinových dolů zásobujících počítačový průmysl. A ještě hůře – 40% horníků v platinových dolech jižní Afriky jsou smluvními pracovníky, kteří mají méně práv a vydělávají méně než ostatní dělníci. Často musí dělat tu nejnebezpečnější práci a nemají prakticky žádný bezpečnostní trénink.

Důlní utrpení

Se svojí drobnou konstitucí vypadá 13letý Jean **PŘILIS SLABÝ PRO ZVEDÁNÍ TĚŽKÝCH PYTLŮ S KAMENY**, které budou proměněny v kobalt pro elektronický průmysl. Přitom nosí tyto pytle až jedenáct hodin denně, šest dní v týdnu. Za svou bolest si vydělá od dvou do čtyř euro za den.

Jean nás požádal nepoužívat na fotografii jeho pravé jméno, aby ochránil svoji totožnost.

“Zahraniční důlní společnosti drancují naši zemi.”

JEAN, 13 LET, PRACUJÍCÍ V DOLECH KATANGA, DEMOKRATICKÁ REPUBLIKA KONGO.

Jean **NENÍ JEDINÝM DÍTĚTEM, KTERÉ RISKUJE SVŮJ ŽIVOT** v dolech každý den, bez jakékoli ochrany. Odhaduje se, že v důlní provincii Katanga tvoří děti více než třetinu horníků.

“Vůbec se mi nelíbí osud, který mé vesnici připravily zahraniční těžební společnosti, ničíci naši zemi,” říká Jean. **“MOJE VESNICE TOHO TOLIK POTŘEBUJE**. Nemáme elektrinu ani pitnou vodu, zdravotní středisko je špatně vybavené. Ale důlní a obchodní **SPOLEČNOSTI SE OBOHACUJÍ PŘED NAŠIMA OČIMA**. Ti lidé nejsou ani velkorysí, ani soucitní.”

OTOČ A UVIDIŠ, JAK MŮŽEŠ POMOCI DĚTEM JAKO JE JEAN VYRÁBĚT IT FÉROVĚ...

KDO JE ZODPOVĚDNÝ?

Horníci v rozvojových zemích bojují o přežití, když mají nízké mzdy za práci v dolech na minerály, které jsou potřebné pro naše mobilní telefony a MP3 přehrávače.

V našich třech světových dílnách nově získané pro podporu recyklace tak, aby chránily životní prostředí. V současné době těžební společnosti v chudých zemích žijí v okolí, kde pýda a voda jsou znečištěny. Kvůli emisím kovu vzduch, kterým dýchají je toxický, což působí dlouhodobé škody na zdraví lidí.

Ještě před několika lety, většina elektronických firem neuznávala žádnou zodpovědnost za těžbu kovů, které používají. Pomalu se to začíná měnit díky kampani makeITfair. Firmy, jako třeba Sony Ericsson, Philips, Samsung a HP zkoumají, odkud jejich kovové komponenty pocházejí. Jenže ani jedna z těchto společností dosud nezačala kontrolovat pracovní podmínky a životní prostředí v dolech.

makeITfair uvažuje, že elektronické společnosti by měli dšvat větší pozor na to, co se děje dšje v jejich dodavatelském řetězci a měli by to začít mžnit. Takoví velcí spotřebitel kovů ve světě by mohli udělat opravdu obrovské rozdíly – opravit život horníků a pomoci chránit naši planetu před dalším poškozením!

To myčete udělat sami:

Přihlaďte se na www.makeITfair.org a pošlete e-mail největším elektronickým společnostem. Pošlete jim o zlepšení podmínek pro horníky a pracovníky ve spodní třech jejich dodavatelského řetězce. A takto o to, by jejich činnost byla více transparentní, pokud jde o znečištění životního prostředí!

Pokud jste si koupili nový mobilní telefon nebo MP3 přehrávač, odevzdejte svůj starý do recyklačního centra nebo vršete se zpět do obchodu, kde jste ho koupili! Udělejte stejný se starými batakami.

Pokud si chcete přečíst letšky makeITfair o různých aspektech elektronického průmyslu a také se připojit do kampani makeITfair podívejte se na

www.makeITfair.org

KONTAKTNÍ KDAJE:
SOMO
Co-ordinator makeITfair

Sorphastraat 30
1018 GL Amsterdam
Tel: +31 (0)20 639 12 91
info@makeitfair.org
www.makeitfair.org

Tato publikace byla připravena s pomocí Evropské unie. Plnou zodpovědnost za obsah tohoto dokumentu bere SOMO a v žádném případě neměly být považovány za vyjadřování názorů Evropské unie.